

ZAKON O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O PREPREČEVANJU PRANJA DENARJA IN FINANCIRANJA TERORIZMA

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Republika Slovenija je z Zakonom o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 68/16, 81/19, 91/20, 2/21 – popr.; v nadaljnjem besedilu: ZPPDFT-1) v slovenski pravni red prenesla Direktivo (EU) 2015/849 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2015 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma, spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Direktive 2005/60/ES Evropskega parlamenta in Sveta in Direktive Komisije 2006/70/ES (UL L št. 141 z dne 5. 6. 2015, str. 73; v nadaljnjem besedilu: Direktiva (EU) 2015/849) in večji del določb Direktive (EU) 2018/843 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o spremembi Direktive (EU) 2015/849 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma ter o spremembi direktiv 2009/138/ES in 2013/36/EU (UL L št. 156 z dne 19. 6. 2018, str. 43). V Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 48/22; v nadaljnjem besedilu: ZPPDFT-2) so bile dodatno prenesene tudi nekatere določbe Direktive (EU) 2019/1153 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o določitvi pravil za lažjo uporabo finančnih in drugih informacij za namene preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja ali pregona nekaterih kaznivih dejanj ter o razveljavitvi Sklepa Sveta 2000/642/PNZ (UL L št. 186 z dne 11. 7. 2019, str. 122; v nadaljnjem besedilu: Direktiva (EU) 2019/1153) in Direktive (EU) 2019/2177 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2019 o spremembi Direktive 2009/138/ES o začetku opravljanja in opravljanju dejavnosti zavarovanja in pozavarovanja (Solventnost II), Direktive 2014/65/EU o trgih finančnih instrumentov in Direktive (EU) 2015/849 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma (Besedilo velja za EGP) (UL L št. 334 z dne 27. 12. 2019, št. 155; v nadaljnjem besedilu: Direktiva (EU) 2019/2177). Nadalje je bilo podrobneje določeno izvajanje Uredbe (EU) 2018/1672 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o kontroli gotovine, ki se vnaša v Unijo ali iznaša iz nje, in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1889/2005 (UL L št. 284 z dne 12. 11. 2018, str. 6; v nadaljnjem besedilu: Uredba (EU) 2018/1672).

Novela zakona je potrebna zaradi uskladitve s priporočilom številka 12 FATF ter 20. členom Direktive (EU) 2015/849, ki zahteva, da zavezanci pri izvajanju poglobljenega pregleda strank, ki so politično izpostavljene osebe, poleg podatkov o izvoru sredstev pridobijo tudi podatke o izvoru premoženja.

Nadalje se s predmetno novelo naslavljajo nekatere pripombe Informacijskega pooblaščenca, ki jih je podal tekom obravnave predloga ZPPDFT-2, in sicer se v predlogu črta dve določbi za zbiranje osebnih podatkov, ki sta podrobneje urejeni v drugih določbah, omili se omejitev pravice do seznanitve z dostopi do podatkov v registru dejanskih lastnikov, prav tako se jasneje opredelijo pristojnosti Informacijskega pooblaščenca v zvezi z zavezanci po ZPPDFT-2. Prav tako se določena materija, ki je bila doslej urejena s podzakonskimi akti prenaša v zakon. Pri pripravi novele zakona so bile upoštevane tudi nekatere pripombe Zakonodajno pravne službe Državnega zbora RS (v nadaljevanju: ZPS), podane v okviru sprejemanja ZPPDFT-2. Poleg prej omenjenih sprememb, saj je treba upoštevati, da je ZPS imela glede tega podobne pripombe kot Informacijski pooblaščenec, se v noveli na novo ureja določene pristojnosti inšpektorjev Urada RS za preprečevanje pranja denarja ter obveznost odvetnikov in notarjev, da sporočajo, kadar stranka išče nasvet za pranje denarja ali financiranje terorizma.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1. Cilji

Predlog zakona spreminja ZPPDFT-2 na način, da se dodatno uskladi s pravnim redom EU, predvsem z Direktivo (EU) 2015/849, vključno z njenimi spremembami iz Direktive (EU) 2018/843, ki so bile povečini prenesene že z določbami ZPPDFT-1.

2.2. Načela

S predlogom zakona so upoštevana načela zdajšnje ureditve preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma, ki pomeni prenos mednarodnih standardov in evropskih predpisov v slovenski pravni red, obenem pa se v pravnem redu Republike Slovenije ohranja kot ključno načelo zaščita njenega finančnega sistema pred posledicami pranja denarja in financiranja terorizma.

2.3. Poglavitne rešitve

Novela je potrebna zaradi uskladitev s pravnim redom EU, in sicer z 20. členom Direktive (EU) 2015/849 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma ter zaradi uskladitve s priporočilom organizacije FATF (Financial Action Task Force) številka 12, ki pri politično izpostavljenih osebah zahteva poleg ugotavljanja izvora sredstev, torej sredstev oziroma premoženja, ki so predmet transakcije ali poslovnega razmerja, tudi ugotavljanje izvora premoženja politično izpostavljenih oseb, torej celotnega premoženja teh oseb. Predmet novele je tudi uskladitev s pripombami Informacijskega pooblaščenca.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona nima finančnih posledic za državni proračun in za druga javna finančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Predlog zakona ne predvideva porabe proračunskih sredstev v obdobju, za katero je bil državni proračun že sprejet.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Predlog zakona je prilagojen pravu EU, saj gre za predpis, v katerega so prenesene določbe Direktive (EU) 2015/849, vključno z njenimi spremembami iz Direktive (EU) 2018/843.

Hrvaška

Hrvaška ima področje preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma urejeno v Zakonu o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma, NN 108/17, 39/19, v nadaljnjem besedilu: hrvaški zakon).

Hrvaški zakon v 47. členu določa katere dodatne ukrepe morajo zavezanci izvajati v primeru izvajanja transakcij oziroma sklepanja poslovnih razmerij s politično izpostavljenimi osebami in sicer določa, da je potrebno ugotavljati tako izvor premoženja kot tudi izvor denarnih sredstev (»provести odgovarajuće mjere za utvrđivanje izvora imovine i izvora novčanih sredstava koji su uključeni u poslovni odnos ili transakciju«).

Avstrija

Avstrija ima področje preprečevanja pranja denarja in financirana terorizma urejeno v Bundesgesetz zur Verhinderung der Geldwäscherei und Terrorismusfinanzierung im Finanzmarkt (Finanzmarkt-Geldwäschegesetz FM-GwG)StF: BGBl. I Nr. 118/2016)

V 11. členu je za zavezance predpisano ugotavljanje premoženja in sredstev politično izpostavljenih oseb (»Herkunft des Vermögens und der Gelder«).

Luksemburg

Luksemburg ima področje preprečevanja pranja denarja in financirana terorizma urejeno v Zakonu o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (*Loi relative à la lutte contre le blanchiment et contre le financement du terrorisme*, Mémorial A št. 183 iz 2004 s spremembami, v nadaljnjem besedilu: luksemburški zakon).

V skladu z luksemburškim zakonom morajo zavezanci v skladu s členom 3-2 pri politično izpostavljenih osebah ugotavljati tako izvor sredstev kot tudi izvor premoženja.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Ni posledic.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Ni posledic.

6.2. Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki

Predlog zakona nima posledic za okolje.

6.3. Presoja posledic za gospodarstvo

Predlog zakona nima posledic za gospodarstvo.

6.4. Presoja posledic za socialno področje

Predlog zakona nima posledic na socialnem področju.

6.5. Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja

Predlog zakona nima posledic za dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6. Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona nima posledic za druga področja.

6.7. Izvajanje sprejetega predpisa

Izvajanje predpisa bo spremljano v sodelovanju s pristojnimi nadzornimi organi iz 152. člena ZPPDFT-2.

6.8. Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

V zvezi s predlogom zakona ni drugih pomembnih okoliščin.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA

/

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA

Pri pripravi predloga zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki oziroma pravne osebe.

9. ZNESEK PLAČILA ZUNANJIH STROKOVNJAKOV

/

10. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

- Klemen Boštjančič, minister za finance,
- mag. Saša Jazbec, državna sekretarka,
- Tilen Božič, državni sekretar,
- Urška Cvelbar, generalna direktorica Direktorata za finančni sistem,
- mag. Robert Petek, vodja Sektorja za bančništvo,
- mag. Anika Vrabc Božič, v. d. direktorja, Urad RS za preprečevanje pranja denarja,
- Ivan Radulović, vodja Sektorja za pravne zadeve in preventivo, Urad RS za preprečevanje pranja denarja,
- Maja Svetličič, podsekretarka

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (Uradni list RS, št. 48/22) se v 10. členu tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

»Nadzorni organ, kot je opredeljen v zakonu, ki ureja igre na srečo, lahko koncesionarju iz prvega odstavka tega člena odredi prepoved opravljanja dejavnosti v trajanju do treh let, če so bili član uprave koncesionarja, osebe, ki opravljajo vodstvene funkcije pri koncesionarju, dejanski lastnik koncesionarja, družbenik oziroma delničar s pomembnim poslovnim deležem oziroma številom delnic ali njun dejanski lastnik, pravnomočno obsojeni na zaporno kazen zaradi storitve kaznivih dejanj zoper življenje in telo, človekovo zdravje, premoženje, gospodarstvo, pravni promet, uradno dolžnost in javna pooblastila ali javni red in mir, če utemeljeno sklepa, da pri koncesionarju obstaja povečano tveganje za pranje denarja ali financiranje terorizma.«.

2. člen

V 51. členu se peti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(5) Upravljavec registra dejanskemu lastniku in poslovnemu subjektu ne sme razkriti informacij o dostopu do podatkov v skladu s prejšnjim odstavkom. Teh informacij upravljavec registra v primeru predkazenskega in kazenskega postopka ne sme razkriti do zavrženja ovadbe ali vložitve zahteve za preiskavo ali obtožnega akta, v drugih primerih pa če obstajajo očitni in utemeljeni razlogi za domnevo, da bi zagotovitev takšnih informacij škodovala učinkovitosti ali zaupnosti postopkov, ki so še v izvajanju ali bodo osnova za nadaljnje postopke.«.

Črta se osmi odstavek.

3. člen

V 66. členu se v sedmem odstavku prva točka spremeni tako, da se glasi:

»1. pridobi v obsegu, ki je v skladu z oceno tveganja poslovnega razmerja, transakcije, produkta, storitve ali distribucijske poti, za stranko oziroma dejanskega lastnika podatke o izvoru njunega premoženja ter podatke o izvoru sredstev, ki so ali bodo predmet poslovnega razmerja oziroma transakcije, in sicer iz listin in druge dokumentacije, ki jih zavezancu lahko predloži tudi stranka; če teh podatkov ni mogoče dobiti na opisani način ali če je to v skladu z oceno tveganja poslovnega razmerja, transakcije, produkta, storitve ali distribucijske poti, jih zavezanec pridobi neposredno iz pisne izjave stranke;«.

4. člen

V 75. členu se šesti odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(6) Zavezancu ni treba sporočiti podatkov iz prvega odstavka tega člena, če so hkrati izpolnjeni naslednji pogoji:

1. stranka ima status pravne osebe;
2. stranka je registrirana za opravljanje vsaj ene izmed dejavnosti, ki je po predpisih, ki urejajo standardno klasifikacijo dejavnosti, uvrščena v:

- področje »G« Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil,
- področje »I« Gostinstvo;

3. stranka opravlja kot glavno vsaj eno izmed dejavnosti iz prejšnje točke;

4. če se gotovinska transakcija nanaša na strankino polaganje dnevnik iztržkov iz naslova prodaje blaga ali storitev v dobro računa, ki ga ima ta stranka odprtega pri kateremkoli zavezancu iz 1. in 2. točke prvega odstavka 4. člena tega zakona.«.

Za šestim odstavkom se dodata nov sedmi in osmi odstavek, ki se glasita:

» (7) Zavezancu iz 1., 2., 4. in 15. točke prvega odstavka 4. člena tega zakona ni treba sporočiti podatkov iz prvega odstavka tega člena, če gotovinska transakcija poteka med zavezancem iz 1., 2. ali 4. točke prvega odstavka 4. člena tega zakona in zavezancem iz 15. točke prvega odstavka 4. člena tega zakona ter se hkrati nanaša na odkup ali prodajo tuje gotovine.

(8) Zavezancu iz 1., 2. in 4. točke prvega odstavka 4. člena tega zakona ni treba sporočiti podatkov iz prvega odstavka tega člena, če se gotovinska transakcija nanaša na pologe gotovine iz naslova izvajanja delovnih nalog uslužbencev državnih organov in organov lokalnih skupnosti, ki naloge izvajajo v skladu s področnimi predpisi.«.

5. člen

V 90. členu se v drugem odstavku besedo »uradu« nadomesti z besedilom »Odvetniški zbornici Slovenije oziroma Notarski zbornici Slovenije«.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»Če v primeru iz prejšnjega odstavka obstajajo razlogi za sum pranja denarja ali financiranja terorizma, Odvetniška zbornica Slovenije oziroma Notarska zbornica Slovenije takoj oziroma najpozneje v treh delovnih dneh od dneva, ko so sprejeli sporočilo iz prejšnjega odstavka, o tem obvestita urad.«

6. člen

V 94. členu se črta četrti odstavek.

Dosedanji peti odstavek postane četrti odstavek.

7. člen

V 96. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi:

» (1) Policija, državno tožilstvo, sodišče in preiskovalna komisija Državnega zbora lahko od urada zahtevajo in prejemajo finančne informacije ali finančno analizo.«.

V drugem odstavku se besedo »obrazložene« nadomesti z besedo »pisne«, za besedo »ki« pa se doda besedilo »vsebujejo navedbo zakonske pristojnosti, razlogov in številke zadeve ter«.

V četrtem odstavku se 1. točka spremeni tako, da se glasi:

»1. obstajajo očitni in utemeljeni razlogi za domnevo, da bi zagotovitev takšnih informacij škodovala učinkovitosti ali zaupnosti preiskav ali analiz, ki so še v izvajanju, ali«

V petem odstavku se besedilo »se ustrezno obrazloži« nadomesti z besedilom »mora biti obrazložena in se pošlje organu iz prvega odstavka tega člena, ki je vložil zahtevo.

V sedmem odstavku se za besedo »obdelujejo« doda beseda »tudi«, besedilo »z 8. členom« pa se nadomesti z besedilom »s prvim odstavkom 8. člena«.

8. člen

V 124. členu se besedilo »organ, določen v skladu s prvim odstavkom 96. člena« v vseh sklonih nadomesti z besedilom »organ iz prvega odstavka 96. člena« v ustreznem sklonu.

9. člen

V 132. členu se črta tretji odstavek.

Dosedanji četrti odstavek postane tretji odstavek.

10. člen

V 145. členu se v prvem odstavku številka »12« nadomesti s številko »10«.

11. člen

V 152. se za osmim odstavkom doda nov deveti odstavek, ki se glasi:

»(9) Določbe tega zakona, ki urejajo dostop do podatkov in informacij iz evidenc, ki jih urad upravlja po tem zakonu, z izjemo četrtega odstavka 114. člena tega zakona, ter nadzor nad izvajanjem zakona, ne posegajo v splošno nadzorno pristojnost Informacijskega pooblaščenca, Varuha človekovih pravic in preiskovalnih komisij Državnega zbora Republike Slovenije.«.

12. člen

V 159. členu se osmi odstavek spremeni tako, da se glasi:

»V zvezi z izvajanjem inšpekcijskega nadzora urada se smiselno uporabljajo določbe glede uvedbe preiskave, zasega predmetov, poslovnih knjig in druge dokumentacije, zavarovanja podatkov na zaseženih elektronskih napravah, ravnanja s forenzičnimi kopijami, pregleda elektronskih naprav, privilegirane komunikacije in preiskave pri tretjih iz zakona, ki ureja preprečevanje omejevanja konkurence.«.

13. člen

V 184. členu se prvi odstavek spremeni tako, da se glasi: » (1) Z globo od 3.000 do 60.000 eurov se za prekršek kaznuje odvetniška družba, ki v zadnjih dveh zaporednih poslovnih letih na bilančni presečni dan bilance stanja izkazuje prihodke, ki ne presegajo 700.000 eurov, če Odvetniški zbornici Slovenije v predpisanem roku ne sporoči, da je stranka pri njej iskala nasvet za pranje denarja ali financiranje terorizma in stranki nudi svetovanje (drugi odstavek 90. člena).«.

Četrti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

« (4) Z globo od 2.000 do 40.000 eurov se za prekršek kaznuje odvetnik ali notar, če Odvetniški zbornici Slovenije ali Notarski zbornici Slovenije v predpisanem roku ne sporoči, da je stranka pri njem iskala nasvet za pranje denarja ali financiranje terorizma in stranki nudi svetovanje (drugi odstavek 90. člena).«.

14. člen

V 189. členu se tretji odstavek spremeni tako, da se glasi:

»(3) Minister izda predpise iz devetega odstavka 5. člena, petega odstavka 34. člena, petega odstavka 35. člena, petega odstavka 38. člena, devetega odstavka 50. člena, tretjega odstavka 62. člena, tretjega odstavka 64. člena, 77. člena, 89. člena in petega odstavka 166. člena tega zakona v enem letu od uveljavitve tega zakona.«.

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBA

15. člen **(prenehanje uporabe podzakonskega predpisa)**

Z dnem uveljavitve tega zakona se preneha uporabljati Pravilnik o določitvi pogojev, pod katerimi za nekatere stranke ni treba sporočiti podatkov o gotovinskih transakcijah (Uradni list RS, št. 31/18).

16. člen **(začetek veljavnosti)**

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV:

K 1. členu

Tretji odstavek se vsebinsko uskladi s primerljivimi določbami iz Zakona o igrah na srečo (Uradni list RS, št. 14/11 – UPB, 108/12, 11/14 – popr. in 40/14 – ZIN-B), in sicer s 85.a in 93. členom. Tako se v besedilo doda, da se prepoved opravljanja dejavnosti odredi, če so osebe obsojene na zaporno kazen. Poleg tega se črta primere, ko so osebe obsojene za kazniva dejanja zoper človečnost.

K 2. členu

V petem odstavku 51. člena ZPPDFT-2 se zaradi zagotavljanja načela sorazmernosti glede omejitve pravice do seznanitve z obdelavami osebnih podatkov ta omejitev uredi funkcionalno, kar je predlagal tudi Informacijski pooblaščenec v postopku sprejemanja trenutno veljavnega ZPPDFT-2. Tako je omejitev določena dokler bi lahko razkrivanje podatkov negativno vplivalo na konkretne postopke. V primeru predkazenskega in kazenskega postopka je to dokler ne pride do odločitve, da se ne bo nadaljevalo s pregonom oziroma do trenutka, ko je vzpostavljena kontradiktornost postopka in ima subjekt postopka pravico do seznanitve z vsemi podatki. V preostalih primerih pa gre za situacije, ko predkazenski in kazenski postopek nista še začela. V praksi so to primeri, ko npr. nadzorni organ ugotovi nepravilnosti, ki kažejo na pranje denarja ali financiranje terorizma, o katerih bo obvestil urad, ta pa bo na podlagi teh podatkov podal obvestilo o sumljivih transakcijah (110. člen). Ali ko urad dostopa do podatkov v okviru operativne analize, iz katere izhaja sum pranja denarja ali financiranja terorizma, na podlagi katerega bo podal obvestilo o sumljivih transakcijah. V tem primeru je treba varovati tajnost tega podatka v vmesnem obdobju, od trenutka pridobitve podatka s strani urada oziroma drugega nadzornega organa do trenutka, ko nastopi pravilo za primere predkazenskega in kazenskega postopka.

Določba osmega odstavka pa določa, da urad za potrebe izvajanja nalog iz tega zakona pridobi celotno zbirko podatkov iz registra. Določba je bila po mnenju Informacijskega pooblaščenca nejasna in preveč splošna, saj je ista materija urejena že v četrtem odstavku 51. člena tega zakona.

K 3. členu (politično izpostavljene osebe)

Sprememba 66. člena Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT-2) je potrebna zaradi jasnejše uskladitve z Direktivo (EU) 2015/849 o preprečevanju uporabe finančnega sistema za pranje denarja ali financiranje terorizma. Ta v 20. členu določa obveznost držav članic, da sprejmejo ustrezne ukrepe, da ugotovijo izvor premoženja in sredstev politično izpostavljenih oseb, vključenih v poslovne odnose ali transakcije. Tako iz nekaterih drugih jezikovnih različic navedene direktive kot tudi iz priporočila organizacije FATF (Financial Action Task Force) številka 12 izhaja, da gre za dve ločeni kategoriji, in sicer izvor premoženja, ki predstavlja celotno premoženje stranke, ter izvor sredstev, ki so predmet poslovnega razmerja oziroma transakcije. S predlagano spremembo se tako jasneje ureja navedeno obveznost, ki je bila predmet spremembe ob obravnavi predloga novega zakona, sprejetega v marcu 2022. Slednji je dotedanjo ureditev iz ZPPDFT-1 nekoliko omilil, saj je ta bila strožja od navedene direktive. S predlagano spremembo pa se odpravlja morebitno napačno razumevanje, da zakon dopušča pridobivanje zgolj podatkov o izvoru sredstev in premoženja, ki so ali bodo predmet poslovnega razmerja oziroma transakcije. Posledično se tudi odpravlja morebitne škodljive posledice, do katerih bi lahko prišlo zaradi neusklajenosti zakona oziroma njegovega izvajanja z evropskimi predpisi in FATF priporočili.

K 4. členu

Šesti odstavek sedaj veljavnega 75. člena določa, da lahko minister določi pogoje glede izjem, ko določenih podatkov zavezancem za nekatere stranke ni treba sporočiti uradu. Navedena materija se zaradi pripomb Informacijskega pooblaščenca in Zakonodajno pravne službe Državnega zbora prenaša v zakon, pri čemer vsebina ostaja enaka. Enako kot z dosedanjim pravilnikom zavezancem ni treba sporočiti podatkov o gotovinskih transakcijah, če je stranka pravna oseba, je registrirana za opravljanje dejavnosti s področja trgovine in gostinstva, pri čemer je ena izmed teh dejavnosti tudi glavna dejavnost stranke, ter če se gotovinska transakcija nanaša na strankino polaganje dnevniških iztržkov iz naslova prodaje blaga ali storitev v dobro računa, ki ga ima ta stranka odprtega pri katerem koli zavezancu iz 1. in 2. točke prvega odstavka 4. člena ZPPDFT-2, torej pri banki ali hranilnici.

V zakon se prenaša tudi izjema, v skladu s katero bankam, hranilnicam, pošti, če opravlja storitve prenosa denarja (vplačila in izplačila) prek poštne nakaznice, ter menjalcem ni treba sporočiti podatkov o gotovinski transakciji, ki poteka med banko, hranilnico ali pošto in menjalcem in se hkrati nanaša na odkup ali prodajo tuje gotovine.

Nadalje je v predlogu zakona določena izjema, v skladu s katero bankam, hranilnicam in pošti, če opravlja storitve prenosa denarja (vplačila in izplačila) prek poštne nakaznice, ni treba sporočiti podatkov o gotovinskih transakcijah v primeru pologov gotovine iz naslova izvajanja delovnih nalog uslužbencev državnih organov in organov lokalnih skupnosti, ki naloge izvajajo v skladu s področnimi predpisi. Enako kot do sedaj, ta izjema zajema primere, ko uslužbenci inšpekcijskih organov ali policije v okviru izvajanja svojih delovnih nalog pridobijo gotovino (npr. iz naslova plačanih glob), ki presega skupni znesek 15.000 eurov, in jo vplačajo na račun svojega delodajalca, ki je državni organ ali organ lokalne skupnosti.

K 5. členu

Zaradi zagotavljanja načela sorazmernosti pri poseganju v zaupnost razmerja med odvetnikom oziroma notarjem in stranko se ob upoštevanju sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice Michaud proti Franciji št. 12323/11 določba v drugem odstavku 90. člena ZPPDFT-2 prilagodi tako, da odvetniki in odvetniške družbe o primerih, ko stranka pri njih išče nasvet za pranje denarja ali financiranje terorizma, obvestijo Odvetniško zbornico Slovenije, notarji pa v takih primerih obvestijo Notarsko zbornico Slovenije. V skladu z novim tretjim odstavkom pa navedeni zbornici o tem obvestita urad, če ugotovita, da obstajajo razlogi za sum pranja denarja ali financiranje terorizma.

Pri tem je treba poudariti, da tako kot doslej, ta obveznost ne pride v poštev, kadar odvetniki, odvetniške družbe in notarji ugotavljajo pravni položaj stranke ali ko zastopajo stranko v sodnem postopku, kar pomeni tudi svetovanje o predlaganju ali izogibanju takšnemu postopku (91. člen ZPPDFT-2).

K 6. členu

Predlaga se črtanje četrtega odstavka 94. člena zaradi uskladitve s pripombami Informacijskega pooblaščenca. Gre za splošno določbo, naloge in pristojnosti urada za preprečevanje pranja denarja pa so nato podrobneje konkretizirane v drugih členih istega poglavja zakona.

K 7. členu

Prvi odstavek 96. člena določa organe, ki lahko od Urada zahtevajo ter prejmejo finančne podatke in finančno analizo. Za potrebe prenosa 7. člena Direktive 2019/1153/EU se vzpostavlja pravno podlago, da se v skladu z drugim odstavkom 3. člena navedene direktive izmed organov, pristojnih za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje ali pregon kaznivih dejanj, določi organe, ki lahko od urada zahtevajo in prejmejo finančne informacije ali finančno analizo.

Zaradi jasnosti in boljše sledljivosti zahtevam, ki jih urad prejme na podlagi tega člena, se v drugem odstavku izrecno določi, da morajo organi v zahtevi navesti za izvrševanje katere zakonske pristojnosti gre, razlog, iz katerega izhaja povezava s preprečevanjem, odkrivanjem, preiskovanjem ali pregonom hudih kaznivih dejanj, ter številko zadeve

V četrtem odstavku se zaradi jasnosti konkretizirajo razlogi za zavrnitev zahteve, ki ostajajo vsebinsko nespremenjeni.

Zaradi jasnosti se v petem odstavku izrecno določi, da se zavrnitev zahteve po finančnih informacijah ali finančni analizi pošlje organu, ki je vložil zahtevo.

Zaradi jasnosti se v sedmem odstavku doda beseda »tudi«, saj gre za dodatni namen obdelave podatkov. Poleg tega se določneje opredeli sklic na prvi odstavek 8. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov na področju obravnavanja kaznivih dejanj (Uradni list RS, št. 177/20), ki predstavlja prenos drugega odstavka 4. člena Direktive (EU) 2016/680, na katerega se sklicuje peti odstavek 7. člena Direktive 2019/1153/EU, slednjega pa v slovenski pravni red prenaša sedmi odstavek 96. člen ZPPDFT-2.

K 8. členu

Zaradi spremembe prvega odstavka 96. člena je potrebno ustrezno jezikovno prilagoditi določbo 124. člena predloga zakona.

K 9. členu

Z ZPPDFT-2 je bilo predvideno črtanje obveznosti sporočanja podatkov o prekrških po tem zakonu iz prvega odstavka 132. člena ZPPDFT-2, saj se ti podatki pridobijo že na podlagi 167. člena predloga ZPPDFT-2 s strani posameznih nadzornih organov. S predlagano spremembo se črta še tretji odstavek 132. člena, ki konkretizira neobstoječo obveznost sporočanja podatkov o prekrških.

K 10. členu

Zaradi zagotavljanja večje sorazmernosti glede obdelave osebnih in drugih podatkov se splošni rok hrambe podatkov v evidencah urada iz prvega odstavka 145. člena ZPPDFT-2 skrajša na 10 let.

K 11. členu

Zaradi odprave morebitnih nejasnosti glede omejitev razkrivanja podatkov in informacij iz evidenc, ki jih urad upravlja po tem zakonu, se v novem devetem odstavku 152. člena ZPPDFT določa, da določbe zakona, ki urejajo dostop do navedenih podatkov in evidenc, ne posegajo v nadzorne pristojnosti Informacijskega pooblaščenca, Varuha človekovih pravic in preiskovalnih komisij Državnega zbora. Navedeni organi bodo torej za potrebe izvajanja njihovih splošnih nadzornih pristojnosti lahko dostopali do navedenih podatkov in informacij.

Vendar pa v skladu s prvim odstavkom 55. člena Direktive 2015/849/EU tudi v teh primerih velja izjema iz četrtega odstavka 114. člena ZPPDFT2, da se smejo podatki, ki jih urad pridobi od tuje finančne obveščevalne enote, uporabiti izključno za namene, določene v tem zakonu, in da brez predhodnega soglasja tuje finančne obveščevalne enote urad prejetih podatkov, informacij in dokumentacije ne sme pošiljati oziroma dajati na vpogled tretji osebi ali jih uporabiti v nasprotju s pogoji in omejitvami, ki jih določi tuja finančna obveščevalna enota. Brez navedenega soglasja urad tudi Informacijskem pooblaščenca, Varuhu človekovih pravic in preiskovalnim komisijam Državnega zbora ne sme posredovati teh podatkov.

Poleg tega je treba upoštevati, da so v skladu s četrtem odstavkom 134. člena ZPPDFT-2 nekateri podatki iz teh evidenc označeni in se obravnavajo z ustrežno stopnjo tajnosti v skladu z Zakonom o

tajnih podatkih (Uradni list RS, št. 50/06 – UPB, 9/10, 60/11 in 8/20, v nadaljevanju: ZTP). Navedena obveznost obravnave teh podatkov v skladu z ZTP torej velja tudi za navedene organe.

Izjeme od omejitev dostopa do informacij in podatkov, ki jih vodijo zavezanci v skladu s tem zakonom, pa ZPPDFT-2 že ureja v šestem in sedmem odstavku 134. člena.

Podobno se jasneje določi, da določbe tega zakona, ki urejajo nadzor nad izvajanjem tega zakona, ne posegajo v nadzorniške pristojnosti navedenih organov. Slednji lahko torej pri zavezancih izvajajo nadzor po področni zakonodaji, ne glede na to, da niso določeni kot nadzorni organi po ZPPDFT-2. S tem se naslavlja tudi nekatere pripombe Informacijskega pooblaščenca, ki jih je podal v postopku sprejemanja ZPPDFT-2.

K 12. členu

Zavoljo uskladitve zakona z vsebino odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije št. U-I-40/12-31 se osmi odstavek 159. člena ZPPDFT-2 spremeni tako, da določa, da se smiselno uporabljajo nekatere določbe iz Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (Uradni list RS, št. 36/08, 40/09, 26/11, 87/11, 57/12, 39/13 – odl. US, 63/13 – ZS-K, 33/14, 76/15 in 23/17, v nadaljevanju: ZPOmK-1), in sicer določbe, ki urejajo uvedbo preiskave, določbe v zvezi z zasegom predmetov, poslovnih knjig in druge dokumentacije, določbe v zvezi z zavarovanjem podatkov na zaseženih elektronskih napravah, določbe v zvezi z ravnanjem s forenzičnimi kopijami, določbe v zvezi s pregledom elektronskih naprav, določbe v zvezi privilegirano dokumentacijo med zavezancem in njegovim odvetnikom ter določbe v zvezi s preiskavo pri tretjih. Gre za področja, ki jih je ZPOmK-1 zaradi navedene odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije uredil drugače kot jih sicer ureja sistemski zakon, to je Zakon o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 – UPB in 40/14, v nadaljevanju: ZIN). ZIN se namreč subsidiarno uporablja v inšpekcijskih postopkih, ki jih vodijo inšpektorji urada. Zato se navedene določbe ZPOmK-1 uporabljajo subsidiarno, dokler teh vprašanj ne bo uredil ZIN kot sistemski zakon.

K 13. členu

Zaradi zagotavljanja načela sorazmernosti pri poseganju v zaupnost razmerja med odvetnikom oziroma notarjem in stranko se prekrškovna določba v prvem in četrtem odstavku 134. člena ZPPDFT-2 omili na način, da je prekršek zgolj, ko stranka išče nasvet za pranje denarja ali financiranje terorizma, odvetnik, odvetniška družba oziroma notar stranki svetuje, hkrati pa ne sporoči, da je stranka iskala nasvet. Izpolnjeni morajo biti torej vsi trije zakonski znaki prekrška. Tako ne gre za prekršek, če stranka prosi za nasvet pa jo odvetnik, odvetniška družba oziroma notar zavrne oziroma ji ne svetuje. Pri tem je treba še poudariti, da tudi kadar odvetnik, odvetniška družba oziroma notar stranki ne svetuje, mora v skladu s predlagano spremembo drugega odstavka 90. člena ZPPDFT-2 o iskanju nasveta obvestiti odvetniško oziroma notarsko zbornico.

K 14. členu

Ker se materija iz pravilnika po šestem odstavku 75. člena ter prvem odstavku 96. člena prenaša v zakon, izdaja podzakonskih aktov ni več potrebna.

K 15. členu

Pravilnik o določitvi pogojev, pod katerimi za nekatere stranke ni treba sporočiti podatkov o gotovinskih transakcijah (Uradni list RS, št. 31/18) se v skladu z drugim odstavkom 190. člena ZPPDFT-2 uporablja do uveljavitve novega pravilnika. Ker izdaja novega pravilnika zaradi prenosa določb v zakon ni več potrebna, predlagana sprememba ureja prenehanje uporabe navedenega pravilnika.

K 16. členu

Člen določa vacatio legis, ki je najkrajši možen zaradi nujnosti uskladitve ureditve obravnave politično izpostavljenih oseb po ZPPDFT-2 s pravnim redom EU.